Kirjallinen kysymys KK 88/2022 vp

Kaisa Juuso ps

Kirjallinen kysymys hyvinvointialueesta annetun lain 33 §:n tulkinnasta ja soveltamiskäytännöstä

Eduskunnan puhemiehelle

Aluevaalit on käyty 23.1.2022, ja vaaleissa on valittu aluevaltuustot. Hyvinvointialueilla on valittu myös muut toimielimet hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) mukaisesti.

Hyvinvointialueesta annetun lain 33 §:n mukaan kaksikielisellä hyvinvointialueella on kansalliskielilautakunta. Kansalliskielilautakunnan tehtävänä on muun muassa selvittää, arvioida ja lausua siitä, miten aluevaltuuston päätökset vaikuttavat kielellisten oikeuksien käytännön toteutumiseen, sekä selvittää, arvioida ja määritellä hyvinvointialueen vähemmistökielellä tarjottavien palvelujen tarvetta sekä seurata näiden palvelujen saatavuutta ja laatua.

Kansalliskielilautakunnan tehtävänä on myös selvitysten, arvioinnin ja seurannan perusteella tehdä aluehallitukselle ehdotuksia toimenpiteiksi kielivähemmistön palvelujen ja palveluketjujen kehittämiseksi sekä henkilöstön kielitaitovaatimuksiksi ja kielitaidon kehittämiseksi. Lautakunnan on annettava vuosittain aluehallitukselle kertomus kielivähemmistön palvelujen toteutumisesta. Aluehallitus antaa aluevaltuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin lautakunnan antama kertomus antaa aihetta. Lautakunnan puheenjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus aluehallituksessa.

Edelleen kyseisen lain 33 §:n mukaan hyvinvointialueella, johon kuuluu saamelaisten kotiseutualueeseen kuuluva kunta, on saamen kielen lautakunta. Lautakunnan jäseniksi valitaan saamenkielisiä henkilöitä. Vähintään 40 prosenttia lautakunnan jäsenistä on nimettävä saamelaiskäräjien sekä kolttalain (235/1995) 42 §:ssä tarkoitetun kyläkokouksen esittämistä henkilöistä siten, että kyläkokous esittää näistä yhtä henkilöä.

Koska hyvinvointialuetta koskeva lainsäädäntö on uutta, lainkohtien tulkinta ei kaikilta osin ole vielä vakiintunutta ja hakee muotoaan.

Lapin hyvinvointialueella on valittu saamen kielen lautakuntaan kolttasaamelainen henkilö, jolla on äänioikeus saamelaiskäräjävaaleissa mutta joka ei saamelaisten suomalaistamispolitiikan seurauksena osaa kolttasaamea itse mutta jonka sukutausta on kolttasaamelainen ja lapset opiskelevat kolttasaamea. Alueella on syntynyt erimielisyys siitä, voidaanko hänet valita saamen kielen lautakuntaan.

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 88/2022 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 33 §:n lause "Lautakunnan jäseniksi valitaan saamenkielisiä henkilöitä" poissulkeva niin, että muu kuin saamenkielinen henkilö ei voi tulla valituksi lautakunnan jäseneksi,

voiko kielitaitovaatimus syrjäyttää aluevaalien tuloksen perusteella puolueelle kuuluvan paikan hyvinvointialueen toimielimessä,

koska kysymyksessä on julkista valtaa käyttävä toimielin, voiko kielitaitovaatimus olla syrjivä perustuslain yhdenvertaisuuspykälän näkökulmasta,

minkä tasoinen saamen kielen taito on vaatimuksena, jotta henkilö on saamenkielinen lain 33 §:n tarkoittamassa merkityksessä ja

voiko saamen kielen lautakuntaan valituksi tullut pyytäessään saada suomenkielisen tulkkauksen?

Helsingissä 8.3.2022

Kaisa Juuso ps